

MUZEJSKI VJESNIK 6

GLASILO MUZEJA

SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

**MUZEJSKI VJESNIK
GLASILO MUZEJSKOG DRUŠTVA SJEVEROZAPADNE
HRVATSKE**

(Čakovec, Čazma, Grabrovnica, Kalinovec, Koprivnica, Križevci,
Trakošćan, Varaždin, Varaždinske Toplice i Virje)

UREDNIŠTVO

Vladimir Kalšan (glavni i odgovorni urednik), Ljubica Ramušćak,
Marina Šimek, Vlado Srimšek, Branimir Šimek (tehnički urednik)

Muzejski vjesnik izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje.
Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Časopis solidarno financi-
raju muzeji sjeverozapadne Hrvatske.

NAKLADNIK

Muzej Međimurja — Čakovec

ZA NAKLADNIKA

Vladimir Kalšan

TISAK

TIZ »Zrinski« Čakovec, naklada 800 komada

BROJ 6 — OŽUJAK 1983.

GOD. VI

Za sadržaj priloga odgovaraju autori

SADRŽAJ

MUZEJ I ŠKOLA

- Stjepan Hajduk: Iskustva iz Zavičajnog muzeja Varaždinske Toplice u suradnji sa školama 3
- Marina Šimek: Neke mogućnosti suradnje učenika i arheologa 6
- Libuše Kašpar: Suradnja etnologa Gradskog muzeja Varaždin se školama 11
- Miroslav Klemm: Obrazovanje izložbama 16

MUZEJ I UDRUŽENI RAD

- Franjo Horvatić: Suradnja Muzeja grada Koprivnice i SOUR-a »Podravke« 21
- Jasna Tomičić: Udruženi rad i Gradski muzej Varaždin 25
- Vladimir Kalšan: Muzej Međimurja — Čakovec i udruženi rad Međimurja 26

MEZEOLOGIJA I ZAŠTITA

- Zorko Marković: Razmatranja o zaštiti arheoloških lokaliteta 31
- Dragutin Feletar: Dolazi vrijeme »Industrijskih muzeja« 33
- Smilja Petr-Marčec: Osnovan muzej prehrane »Podravke« 35
- Marina Šimek: Igračke u prethistoriji i antici 39
- Zoran Gregl: Osnutak muzeja u Velikom Taboru 42

STRUČNI ČLANCI

- Zorko Marković: Opažanja o statističkoj obradi nalaza s arheoloških istraživanja 49
- Zoran Homen: O jednom nalazu sa križevačke ciglane 51
- Jasna Tomičić: Varaždinska brvnara 55
- Tomislav Đurić: Stare varaždinske novine u knjižnici Gradskog muzeja Varaždin 58
- Vladimir Kalšan: Kupoprodajni ugovor Eugen Feštetić — »Slavonija« dd za industriju drva u Zagrebu 64
- Josip Fluksi: Naprave za lov štetočina i gamadi 68
- Marijan Špoljar: Izložba — akcija kao forma galerijskog djelovanja 71

VIJESTI

— Dragutin Feletar: Četiri vrijedna izdanja	77
— Libuše Kašpar: Povijesne paralele hrvatske i slovenske etnologije (1848 — 1945.)	79
— Libuše Kašpar: Kongres folklorista na Hvaru	81
— Ljubica Ramušćak: III kongres Saveza društava povjesničara umjetnosti Jugoslavije i Skupština saveza	82

IN MEMORIAM

— Tomislav Đurić: Umro je Josip Turković — slikar podravske ravni	87
— Dragutin Feletar: Mirko Androić (1922—1982.)	88
— Tomislav Đurić: Uz desetu obljetnicu smrti Krešimira Filića	89
AKCIJE	93

Tako će jednog dana muzej, uz stalnu postavu i depoe, imati i opsežan arhiv s dokumentima vezanim uz prehranu, pa će moći pružati mnoge informacije koje su danas i neobrađene, s fotografijama, stručnom literaturom. . .

Muzej je otvoren, pa iako je krenuo skromno, sa malim brojem radnika i starim zgradama, možemo se nadati, da će razvoj muzeja teći tokom koji je predviđen. Pošto se radi o novom pristupu jednoj kompleksnoj tematici, koja kod nas još nije na takav način obrađivana, a kod nas zapravo nemamo ni uzora za specijaliziranu muzejsku ustanovu takvog tipa, predstoji još mnogo rada i traženja najboljih rješenja za konačnu realizaciju muzeja. To neće biti »prva« ili »druga« faza, već mnogo faza traženja, učenja i novih odluka. Vjerujemo, da će sve početne poteškoće i problemi biti prebrođeni i da će radnici muzeja, uz pomoć i suradnju mnogih kolega i suradnika, uspjati formirati jedinstveni Muzej prehrane Jugoslavije, koji će objedinjavati sve što je vezano uz prehranu na našem tlu.

Marina Šimek, Gradski muzej Varaždin

IGRAČKE U PREHISTORIJI I ANTICI

Izložbu pod ovim nazivom, ostvarenu vrlo dobrom suradnjom Gradskog muzeja Varaždin, Arheološkog muzeja iz Zagreba i Tvornice namještaja i didaktike iz Dugog Sela, razgledali su varaždinci tokom ožujka 1982. godine. Pod pokroviteljstvom OK SSRN — Konferencije za pitanje društvenog položaja žene Varaždin, ekspozicija je u Izložbenom salonu Gradskog muzeja Varaždin otvorena u povodu Dana žena. Upravo ova tema izložbe odabrana je iz više razloga: eksponati — igračke — ne interesiraju samo najmlađe, ali u smislu određene »muzejske« edukacije najzahvalnije posjetiocima — djecu, već pobuđuju zanimanje i kod njihovih roditelja, odgajatelja i nastavnika; organizatori izložbe bili su kod odabira teme potaknuti i činjenicom da igračke koje čuva Arheološki muzej u Zagrebu predstavljaju izuzetno zanimljivu, ali i nedovoljno poznatu zbirku vrijednih nalaza; svakako je i mogućnost konfrontacije staro-novo, odnosno arheološki nalaz-moderno didaktičko sredstvo, predstavljala određeni izazov, kojeg su tokom trajanja izložbe podjednako prihvaćali i odrasli i djeca.

Prvi dio ekspozicije činile su prethistorijske, grčke i rimske igračke, izrađene većim dijelom iz gline, ali i kosti, srebra, olova, bronce. Mnoge prethistorijske i antičke igračke-posudice radila su djeca ili odrasli po uzoru na posude za svakodnevnu upotrebu, a koje su bile uobičajenih dimenzija, pa su stoga uz minijaturne posudice na izložbi prezentirane i one koje su poslužile kao predlošci kod izrade igračaka. Ovaj dio izložbe bio je upotpunjen makrofotografijama onih eksponata koji predstavljaju prava mala remek-djela s obzirom na maštovitost i ljepotu izrade. Učenici

Sat likovnog odgoja u izložbenom prostoru
Foto: D. Puttar

viših razreda osnovnih škola najviše su se zadržavali upravo u prostorijama s prethistorijskim i antičkim igračkama, pošto su im izloženi arheološki nalazi poslužili kao uzorci i ideje za predmete koje su kasnije, na satovima likovnog odgoja sami izrađivali iz gline. Tako su se posjete izložbi pretvorile u aktivnu i ozbiljnu pripremu za rad koji će se nastaviti u školi, a muzejski je predmet, uz sve svoje poznate vrijednosti dobio još jednu novu — oživotvoren je kroz učenički rad. Uz to je ovaj puta ostvarena i davna želja muzealaca: održavanje nastavnih sati u muzejskom prostoru.

Najmlađi posjetioci u »igraonici«
Foto: D. Puttar

Zasebnu cjelinu činila su savremena didaktička sredstva. To su igračke, spajalice, slagarice i konstruktivni elementi, proizvedeni u Tvornici namještaja i didaktike iz Dugo Sela, izrađeni iz najtoplijeg i djeci najbližeg prirodnog materijala — drva. Izložci, postavljeni na niske postamente, mnogi štoviše »razbacani« po podu (dakle nadohvat ruke), naprosto su pozivali na igranje kroz koje je i ostvaren jedan od ciljeva ove izložbe: neposredan kontakt između posjetioca i eksponata, u ovom slučaju djeteta predškolske dobi i drvene igračke; jer »igraonica« je s obzirom na vrstu izložaka i način njihovog prezentiranja privlačila upravo najmlađe posjetioce — djecu predškolske dobi i učenike nižih razreda osnovnih škola. Tu se spajalo, rastavljalo, kombiniralo, slagalo, sve uz puno učešće mašte, spretnosti i snalažljivosti. Jedni eksponati su nestajali, pretakali i pretvarali se u nove. Jednostavni drveni elementi pretvarali su se iz časa u čas u najrazličitije skulpture i maštovite tvorevine.

Kroz čitavo trajanje ove izložbe mogli smo tako pratiti aktivnosti djece posjetilaca, potaknute i usredotočene na spomenute dvije grupe izložaka. No, ne smijemo zaboraviti da je tok aktivnosti, način i intenzitet »bavljenja« eksponatima često puta bio na neki način rukovođen i kanaliziran utjecajem nastavnika ili odgajatelja — najčešće doduše u pozitivnom smislu. Kao primjer ovakvog i obogaćenog odnosa prema muzejskom eksponatu (mnogo iznad onog »promatraj i pamti!«) neka posluži rad učenika osnovne škole »B. Plazzeriano« iz Varaždina. Ukratko: svega nekoliko tjedana nakon zatvaranja izložbe igračaka učenici su u suradnji sa muzejom izložili keramične igračke, svoje radove, napravljene prema predlošcima iz muzejskih vitrina (izložba u Izlogu, nastavnik likovnog odgoja Ružica Grgević).

Zoran Gregl, Arheološki muzej Zagreb

OSNUTAK MUZEJA U VELIKOM TABORU

Hrvatsko Zagorje sa svojim mnogobrojnim kulturno-povijesnim spomenicima prava je riznica prošlosti. Od onog najstarijeg, paleolitskog, pa do XX stoljeća nema niti jednog vremenskog razdoblja koje nije dobro dokumentirano materijalnim ostacima kulture. O njihovom značaju dovoljno govori podatak da su Hušnjakovo